

AGROLESNICKÝ SYSTÉM: EKOLOGICKY HODNOTNÉ PRVKY

Založení farmy	2007
Specializace	Živočišná výroba, produkty živočišného původu
Rozloha farmy	200 ha
Počet zaměstnanců	3
Rok založení agrolesnických ploch	2009
Adresa	Veszprém county/ outskirts of Hárskút, Szentgál, and Pénteszgyőr
Webová stránka	https://www.facebook.com/pages/category/Sports---Recreation/Bakonyi-T%C5%B1zk%C3%B6ves-Hucul-M%C3%A9nes-300492510566653/ https://www.facebook.com/Cikta-Egyes%C3%BClet-1502030660094237/ www.nagybirtok.hu https://www.facebook.com/tuzkovesborc.tanya https://www.facebook.com/groups/755851917905449/

Na **pastvinách stíněných stromy** jsou prováděny aktivity pro ochranu genofondu ziskovou formou. Ochrana genofondu zde zahrnuje mnoho druhů: **Huculský kůň, Maďarský bývol domácích, Maďarský stepní skot, Maďarská plemena ovcí – Cikta, Tsigai, černá Hortobágy Racka a slepic.** Pastviny se rozkládají na 200 hektarech v srdci pohoří Bakony. Systém pastvy se neomezuje pouze na rotační pastvu, ale také na střídání různých druhů zvířat na pastvinách.

Území bylo opuštěné od roku 1995. Farmář jej znovu obnovil a založil zde pastviny stíněné dřevinami.

První 3 roky se na ploše páslo pouze malé množství zvířat a bylo zde **provedeno manuální a mechanické čištění**. V roce 2011 pak množství zvířat dosáhlo svého konečného stavu. Chovají stará maďarská plemena zvířat, která jsou nejlépe přizpůsobena klimatu. Praktikuje se **rotační pastva**.

- **Délka pasty by měla být prodloužena sezónně i během dne.**
- Stromy a keře poskytují ochranu před větrem, přístřeší a zlepšují mikroklima, což zlepšuje i welfare zvířat.
- Celková výtěžnost biomasy a krmiva je vyšší a zvířata využívají také čerstvého listí a ovoce ze stromů

Od začátku měl farmář v plánu založit pastviny zastíněné dřevinami, o kterých se dozvěděl z různých článků a studií. V prvním období SZP (Společná zemědělská politika EU) dostal podporu na založení agrolesnického systému, i když to nebylo jednoduché a znamenalo to mnoho byrokracie. V druhém období SZP byl systém výběrových řízení ještě méně příznivý, např. byrokracie a způsob kontroly nevedly k tomu aby byly agrolesnické systémy pro zemědělce zajímavé, takže nakonec žádost o dotaci nepodal.

ZPŮSOB ZALOŽENÍ AGROLESNICKÝCH POROSTŮ

Plocha byla vyčištěna do různé hustoty dřevin a keřů, aby vyhovovala potřebám různých druhů/plemen zvířat. Divoké druhy ovoce nebyly odstraňovány pokud to šlo. Na místech s regenerací dřevin byla ponechána ochranná vegetace do té doby, než malé sazenice odrostly okusu. Nově vysazené stromy byly chráněny prostřednictvím individuální ochrany (plastikové chrániče). Prořezávky byly zaměřeny na ochranu biodiversity. Čištění pozemku bylo provedeno ručně a mechanicky.

Pro správné zavedení takového typu systému potřebuje zemědělec:

- dostatek půdy pro plánovaná hospodářská zvířata
- zajistit přiměřené ustájení zvířat
- vodu a elektřinu dostupnou v oblasti (pokud toto není splněno, nezabývejte se chovem zvířat)
- zajistit dostatečné zásobování krmivem

HROZBY/ VÝZVY/ DOPORUČENÍ

- **Nedostatek transparentnosti výběrových řízení, obtížné provedení, nepružnost.**
- **Hospodářská zvířata jsou kvůli husté vegetaci méně viditelná.** Ovce se mohou ve vegetaci zaseknout a pokud to farmář nezjistí, mohou i uhynout.
- **Nejlepší doba pro vyčištění pozemků je konec léta nebo začátkem podzimu, což je ale stále vegetační období vegetace pastvin.** Je tedy velmi obtížné najít ten pravý čas pro čištění pozemků, při minimalizaci ztráty krmiva. Není zde vyzkoušená metoda na tuto práci, takže farmář musí každý rok zkoušet nové postupy a hodnotit jak fungují.

Výsledkem tohoto způsobu obhospodařování půdy je, že farmář může nabídnout lepší kvalitu a vyšší množství plemenných zvířat včetně zlepšené kvality a množství jatečných zvířat. Ovoce je pro zvířata dalším přínosem ve srovnání s běžnými pastvinami bez dřevin a navíc jej sklízí pro vlastní potřebu i farmářova rodina. Kromě výše zmíněného se biodiverzita zvýšila a nebo zůstala na očekávané úrovni.

Důležité poznámky:

- Je třeba dobře promyslet výsadbu i těžbu stromů
- Údržba travní plochy by měla být přizpůsobena počasí (sečení, rotace zvířat). Například se doporučuje provádět sečení před nejvyššími sklizněmi trávy, aby následné srážky mohly umožnit lepší zapojení trávníku. Problém je, když přijdou deště hned po sečení, protože vlhký materiál, který byl posekán, hnije a mění podmínky infiltrace dešťové vody, což zhoršuje vsak vody – toto je zvláště důležité v suchém prostředí.
- Je důležité maximalizovat výnos a kvalitu luční biomasy sečením ve správný čas, aby se zabránilo nadměrnému růstu plevelů a aby se zajistil správný růst a využití trávy jako krmiva.
- Je vhodné rozdělit plánovací a managementové operace na jednom území (neplánujte dělat vše najednou)

Když vezmeme v úvahu výhody agrolesnictví, tak by tyto praktiky měly být finančně podporovány státem. Navíc většina půdy v Maďarsku je vhodná pro agrolesnictví. Takže je zde velký potenciál v této oblasti a je extrémně důležité začít provozovat agrolesnictví na co největší ploše, dříve než bude pozdě. Jednou z proveditelných možností pro zemědělce, kteří cítí odpovědnost za udržitelný život na Zemi, je produkce v agrolesnických systémech.

PLÁNY DO BUDOUCNA

Vytvoření 16 ha plantáže lanýžů pod duby, protože tráva v této oblasti není dobře využívána pasoucími se zvířaty.

RADA NA ZÁVĚR

- Naplánujte si kolik kusů jednotlivých druhů/plemen, co by jste rádi chovali a posuďte kolik jich může daná oblast uživit. **Stavy hospodářských zvířat by měly být spíše podhodnocené než nadhodnocené**
- Naplánujte si umístění a rozsah zásahů (čištění, kácení) a rozmyslete si, kde je nejlepší ponechat původní vegetaci.
- Naplánujte si jaká bude **ochrana mladých stromů**
- Naplánujte si **období pastvy**
- Vytvořte místa pro odpočinek zvířat s druhy, která zvířata příliš nežerou.

Doporučení farmáře:

„ Znalosti o zemědělství a ochraně přírody jsou nezbytné a výhodou jsou i zkušenosti s lesním hospodářstvím.“

KLÍČOVÁ SLOVA

Koně, skot, ovce, slepice, ochrana genofondu, pastviny se stromy, management pastvin, zvířecí produkty, rotační pastva,

Spolufinancováno
z programu Evropské unie
Erasmus+

